

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 710/2021-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov 1/ [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], 2/ [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného zákonnou zástupkyňou – matkou [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], 3/ [REDACTED], [REDACTED], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, korešpondenčná adresa P. O. BOX 72, Trnava, proti rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 11T/66/2014 z 20. októbra 2016 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa podaním doručeným Okresnému súdu Komárno (ďalej len „okresný súd“) 5. mája 2020 domáhali vyslovenia, že „vo veci vedenej pred OS Komárno sp. zn. 11T 66/2014 bola spôsobená ujma na právach, a to porušením práva rodiny na súkromný a rodinný život, a to tým, že súd nezohľadnil tie záujmy a požiadavky, ktoré vychádzajú z tých označených skutočností a z ústavného príkazu čl. 41 a čl. 8 Dohovoru (EDLP), nezohľadnil záujmy rodiny a záujmy maloletého, ktorý má právo na obidvoch rodičov v zmysle zákona o rodine. Tieto práva neboli k smerom neprimeranosti trestu zohľadnené a súd absolútne nevzal na zreteľ právo na súkromný a rodinný život, konal z pomsty a nečestne“.

2. Okresný súd uznesením č. k. 10C/16/2020-105 zo 16. decembra 2020, právoplatným 21. mája 2021, konanie vo veci sťažovateľov zastavil a postúpil ju ústavnému súdu.

3. Z obsahu postúpeného podania sťažovateľov vyplýva, že týmto sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 41 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Namietaného porušenia označených práv sa mal dopustiť okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 11T/66/2014. Sťažovatelia argumentujú, že neprimeraný trest je potrebné hodnotiť ako ujmu a zásah do rodinného a súkromného života. Okresný súd nerešpektoval požiadavku na individualizáciu a primeranosť trestu, nezohľadnil záujmy rodiny, zainteresovaných osôb, nezohľadnil najlepší záujem dieťaťa. Okresný súd sa vysokým trestom snaží narušiť vzťah sťažovateľov, prelomiť rodinné putá, čo sťažovatelia vnímajú ako zámerné mučenie. Tento stav má vplyv aj na zdravotný stav maloletého Marka.

4. Aj keď sťažovatelia výslovne nekonkretizujú zásah okresného súdu v konaní sp. zn. 11T/66/2014, ktorým malo dôjsť k porušeniu ich označených práv, ústavnému súdu je s ohľadom na obsah ústavnej sťažnosti sťažovateľov v spojení s predošlou rozhodovacou činnosťou ústavného súdu vo veciach sťažovateľov (ústavné sťažnosti vedené na ústavnom súde pod sp. zn. I. ÚS 518/2019, I. ÚS 103/2020) zrejmé, že týmto zásahom je rozsudok okresného súdu sp. zn. 11T/66/2014 z 20. októbra 2016 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“). Predmetným rozsudkom okresného súdu bol sťažovateľ [REDAKOVANÉ] (otec maloletého sťažovateľa [REDAKOVANÉ] a manžel sťažovateľky [REDAKOVANÉ]) uznaný vinným zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby, za čo bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 11 rokov nepodmienečne a súčasne mu bolo uložené protialkoholické liečenie ústavnou formou. Sťažovateľka [REDAKOVANÉ] bola poškodenou v namietanom trestnom konaní. Z predošlej rozhodovacej činnosti ústavného súdu tiež vyplýva, že Krajský súd v Nitre uznesením č. k. 4To/98/2016-3118 z 12. januára 2017 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) odvolanie sťažovateľa [REDAKOVANÉ] a sťažovateľky [REDAKOVANÉ] (ktoré podala v prospech sťažovateľa, pozn.), ako aj odvolanie okresnej prokurátorky Okresnej prokuratúry v Komárne podané proti rozsudku okresného súdu zamietol, keďže ani jedno z nich nie je dôvodné. Najvyšší súd Slovenskej republiky následne uznesením č. k. 3 Tdo 21/2019 z 31. júla 2019 dovolanie sťažovateľa [REDAKOVANÉ] podané proti uzneseniu krajského súdu odmietol.

5. Ústavný súd s ohľadom na uvedené ustálil predmet konania (s prihliadnutím na skutočnosť, že ide o sťažovateľov bez kvalifikovaného právneho zástupcu, pozn.) pred ústavným súdom tak, ako je to vymedzené v záhlaví tohto uznesenia a v bode 3 odôvodnenia tohto uznesenia.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podľa § 55 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh na začatie konania je neprípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

7. Podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, ktorý je neprípustný.

8. Ústavný súd konštatuje, že z už uvedeného § 56 ods. 2 v spojení s § 55 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je neprípustná z dôvodu, že sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené. Prekážka už rozhodnutej veci (res iudicata) bráni tomu, aby sa ústavný súd opakovane zaoberal a rozhodoval o totožných návrhoch doručených ústavnému súdu. Totožnosť vecí je daná pri zhode predmetu konania, skutkových okolností, z ktorých sa uplatnené právo vyvodzuje, a identitou účastníkov konania. O takú prekážku by nešlo, ak chýba čo len jeden z uvedených znakov totožnosti vecí.

9. Ústavný súd zistil, že ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 2. októbra 2019, vedenou na ústavnom súde pod sp. zn. I. ÚS 518/2019, sa sťažovatelia [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] domáhali okrem iného vyslovenia porušenia svojho práva podľa čl. 8 dohovoru rozsudkom okresného súdu č. k. 11T/66/2014 z 20. októbra 2016, argumentujúc, že trest odňatia slobody uložený [REDAKOVANÉ] je extrémne vysoký, spôsobuje ujmu celej rodine, súdy pri určovaní druhu a výšky trestu nebrali ohľad na záujem dieťaťa. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 518/2019-14 zo 17. decembra 2019, právoplatným 7. februára 2020, ústavnú sťažnosť v časti namietaného porušenia práva podľa čl. 8 dohovoru rozsudkom okresného súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu, keďže proti rozsudku okresného súdu mali sťažovatelia k dispozícii účinný právny prostriedok na ochranu svojich základných práv a slobôd poskytovaný zákonom (odvolanie), ktorý aj využili, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

10. Ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 12. februára 2020 vedenou na ústavnom súde pod sp. zn. I. ÚS 103/2020 sa sťažovateľ [REDAKOVANÉ] domáhal okrem iného vyslovenia porušenia svojho práva podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu č. k. 11 T 66/2014 z 20. októbra 2016, argumentujúc, že trest uložený [REDAKOVANÉ] je neprimeraný, súdy sa nezaoberali otázkou vplyvu uloženého trestu na najlepší záujem [REDAKOVANÉ] ako maloletého dieťaťa. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 103/2020-7 z 26. februára 2020, právoplatným 27. apríla 2020, ústavnú sťažnosť v časti namietaného porušenia práva podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu odmietol s poukazom na § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

11. Sťažovatelia sa neskoršou ústavnou sťažnosťou doručenu pôvodne okresnému súdu 5. mája 2020 a vedenou na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 1188/2021, ktorá je predmetom tohto predbežného prerokovania, domáhajú (okrem iného) vyslovenia porušenia toho istého práva podľa dohovoru (čl. 8), ako v ústavnej sťažnosti sp. zn. I. ÚS 518/2019 a sp. zn. I. ÚS 103/2020. Podstata argumentácie sťažovateľov obsiahnutá v ústavných sťažnostiach je založená na tvrdení, že trest uložený v konaní okresného súdu sp. zn. 11T/66/2014 je neprimeraný a má negatívny dopad na sťažovateľov. Vo všetkých prípadoch sťažovatelia za porušovateľa označujú okresný súd. V predmetných prípadoch tak ide o totožnosť vecí.

12. Pri rozhodovaní ústavný súd zohľadnil skutočnosť, že v skorších veciach (sp. zn. I. ÚS 518/2019 a sp. zn. I. ÚS 103/2020) sú konania pred ústavným súdom právoplatne skončené, keď uznesenie ústavného súdu č. k. I. ÚS 518/2019-14 zo 17. decembra 2019 nadobudlo právoplatnosť 7. februára 2020 a uznesenie č. k. I. ÚS 103/2020-7 z 26. februára 2020 nadobudlo právoplatnosť 27. apríla 2020. Prejednaniu neskoršej sťažnosti sp. zn. Rvp 1188/2021 tak bráni prekážka *rei iudicatae*. Predmetnú prekážku založilo predošlé právoplatné uznesenie ústavného súdu vo veci sťažovateľov [redacted] a [redacted] (č. k. I. ÚS 518/2019-14 zo 17. decembra 2019) a právoplatné uznesenie ústavného súdu vo veci sťažovateľa [redacted] (č. k. I. ÚS 103/2020-7 z 26. februára 2020), keďže týmito ústavný súd rozhodol o sťažovateľmi namietanom porušení ich základného práva podľa čl. 8 dohovoru rozsudkom okresného súdu na tom skutkovom základe, že uložený trest je neprimeraný, má negatívny dopad na sťažovateľov.

13. Vzhľadom na skutočnosť, že prekážka už rozhodnutej veci (*res iudicata*) bráni tomu, aby sa ústavný súd opakovane zaoberal a rozhodoval o totožných návrhoch, ústavná sťažnosť sťažovateľov je v časti, v ktorej sťažovatelia namietajú porušenie svojho práva podľa čl. 8 dohovoru rozsudkom okresného súdu, neprípustná podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

14. Právomoc ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity, podľa ktorého môže o ústavných sťažnostiach konať len vtedy, ak o ochrane označených základných práv a slobôd sťažovateľov (porušenie ktorých sa namieta) nerozhoduje iný (všeobecný) súd. Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu v konaní o ústavných sťažnostiach predstavuje ústavný príkaz a zaväzuje každú fyzickú osobu a právnickú osobu. Ak teda ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že o porušení základného práva alebo slobody sťažovateľa je oprávnený rozhodovať iný súd na základe dostupného a účinného právneho prostriedku nápravy v systéme všeobecného súdnictva, ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci.

15. Pokiaľ ide o tú časť ústavnej sťažnosti, ktorou sťažovatelia namietajú porušenie svojho práva podľa čl. 41 ústavy rozsudkom okresného súdu, k tomuto ústavný súd uvádza, že proti rozsudku okresného súdu mali sťažovatelia k dispozícii účinný právny prostriedok na ochranu svojich základných práv a slobôd poskytovaný zákonom, a to odvolanie podľa § 306 a nasl. Trestného poriadku (ktorý sťažovatelia [redacted] a [redacted] napokon aj využili), čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

16. Vzhľadom na to, že na zabezpečenie účinnej ochrany svojich práv mali sťažovatelia k dispozícii účinný právny prostriedok nápravy, bolo potrebné ich ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

17. Ústavná sťažnosť sťažovateľov nemá všetky zákonom predpísané náležitosti [k ústavnej sťažnosti nie je priložený dôkaz o zásahu, ktorým malo dôjsť k porušeniu práv sťažovateľov (§ 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde)], ústavný súd však nepostupoval podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde a sťažovateľov nevyzval na odstránenie predmetných nedostatkov ústavnej sťažnosti, pretože ich eventuálne odstránenie by vzhľadom na závery ústavného súdu vyslovené v tomto uznesení nemohlo viesť k prijatiu ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie.

18. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti žiadali o ustanovenie právneho zástupcu. Ústavný súd môže podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. V danom prípade preto neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a ústavný súd žiadosti sťažovateľov podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nevyhovel.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. decembra 2021

Robert Šorl
predseda senátu